

Franckesche Stiftungen zu Halle

Hugonis Grotii De Jure Belli ac Pacis Libri Tres

Grotius, Hugo

Jenae, 1680

CAPUT XXI.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-188571](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-188571)

Syr. Lib. xxiv.

sona manebit obligata, quæ personæ vicaria facta est. Sic Demetrius à Senatu Romano non inique postulabat dimitti, *ὡς Ἀνδρόχης ὑπὸ Ἀνδρόβου; Ἀνδρόχης δὲ Στροβιλόου* inquit Appianus: Justinus ex Trogo: *Demetrius, qui obses Romæ erat, cognita morte Antiochi fratris, senatum adiit, obsidemque se (malim legere obsidem inquiring se, ut cohæreat oratio) vivo fratre venisse, quo mortuo, cuius obses sit, ignorare.*

LVI. Rege autem qui fœdus fecit mortuo, an teneatur adhuc obses perderat eo, quod alibi tractavimus, an fœdus habendum sit personale, an reale. *L. II. c. XVI. §. 16. h. c. §.* nam accessoria non possunt efficere, ut in principalium interpretatione à regula recedatur. ejus autem naturam & ipsa sequi debent.

†† L. 3. c. 23. §. 16.

†† L. 2. c. 11. §. 18. in not.
†† L. 3. c. 21. §. 30.

† L. II. c. XV. §. 16. n. 1. seq.
Alb. Gent. L. II c. 19.

LII. Obiter hoc addendum est, obsides interdum †† non accessionem esse obligationis, sed revera partem principalem; ut cum quis ex contractu fœdum promittit non suum, & quia, eo non præstito, teneretur ad id, quod interest, †† ejus vice obsides obligantur; quam fuisse videri sententiam Caudinæ sponfionis † diximus alibi. Non dura tantum, sed & iniqua est sententia ex istimantium, obsides etiam sine consensu suo alterum ex facto alterius posse obligari.

LIX. Pignora quædam communia habent cum obsidibus, quædam propria. Commune, quod & ex alio jam debito retinentur, nisi obftet data fides: Proprium, quod, quæ de iis est pactio, non tam stricte sumitur, quam illa de obsidibus: neque enim, *ἡ ἀνὰ ὄψιν* est odium. Res enim natæ sunt, ut teneantur, non & homines.

lib. II. cap. IV. §. 17.

LX. Illud alibi quoque diximus, nullum tempus id efficere posse, ne luitio sit pignoris, si id præstetur, pro quo pignus suppositum est. Nam qui actus causam veterem & novam habet, non creditur ex nova procedere. Id eo patientia debitoris veteri contra sui non derelictioni, imputatur, nisi certa conjectura aliam interpretationem exprimant, ut si quis, Inere cum vellet, impedire id silentio transmississet tanto tempore, quod ad consensus conjecturam sufficere possit.

CAPUT XXI.

De fide manente bello, ubi de induciis, comœatu, captivorum redemptione.

I. Inducie quid sint, & an id tempus veniat pacis, an belli nomine.

II. Vocis origo.

III. Nova inductione post inducias non opus.

IV. Quomodo computanda sint tempora induciis præfixita.

V. Quando obligare incipiant.

VI. Quid per inducias liceat.

VII. An retrocedere & rescire mania, & similia.

VIII. De locis occupandis distinctio.

IX. An redire possit, qui vi majore retentus est, circa exitum induciarum.

X. De

p. l. n. i. a. hoc ceperunt, ne pericula animam
intolerantur, quia in praesentia cooperant.
et c. 4. §. 15. ^{etiam} illa d. p. commercia per
mittuntur in bello q. alias p. belli an
erant p. m. p.

p. l. n. i. (b) brevis inducio fuit inventio de
suspensione dictorum bellicosorum, stat. in
belli non tollitur, ille in. tra tollitur per pe-
cunias, quoniam in. illis utimur facile dicta est
belli n. sunt stat. iustitiam inducio q. p.
suspensiones. Cautiones bellicosorum q. qui
facile patet nos esse ingratum, q. ad. ^{etiam}
deponimus in dubio quod habetis de aris cum
fuerit ^{etiam} ~~etiam~~ extraxit, pat. in. r. m.
est. illa conuatio quoniam p. a. a. p.
na. omnes pat. verba est. a. t. m. h. p.
nullo tempore definitis, si cum certo in
pore definitis, non p. a. t. o. inducio m. p.
f. m. p. n. ex. p. a. t. o. ad bellum n. p. a. t. o.
v. a. t. u. m. h. o. s. t. i. l. e. m. n. non abiecerunt, et
factum suspensum q. d. n. o. v. i. d. o. p. a. t. v. i. d. o.
p. a. t. o. l. i. t. a. t. p. a. c. u. l. a. t. u. r. q. u. o. d. s. u. p. e. r. i. t. n. a. i.
p. o. t. i. s. e. t. q. u. i. t. u. b. e. l. l. i. c. i. s. t. i. t. u. t. n. u. n. q. u. a. d. d. e. i. n.
c. i. t. a. p. p. a. t. u. r. m. o. u. e. n. d. a. t. u. r. p. a. t. e. s. t. e.
a. t. e. n. a. n. u. t. u. r. n. e. g. n. q. u. e. l. i. t. a. t. u. r. e. t. n. p. o. s. t.
i. n. t. e. r. e. o. d. e. m. b. e. l. l. i. c. i. s. i. n. n. o. v. a. c. a. u. s. a. v. i.
a. t. u. r. e. t. q. u. o. p. u. r. a. m. e. n. t. o. i. l. l. u. d. p. o. s. t. u. b. i.
u. n. o. c. o. n. s. i. l. i. u. m. c. u. m. b. a. r. b. a. n. i. n. u. l. l. a. p. e. r.
q. u. i. a. i. l. l. i. n. u. n. q. u. i. s. a. m. u. s. h. o. s. t. i. l. e. m. a. b. i. e.
c. i. u. n. t. n. e. e. p. o. s. s. u. n. t. a. b. i. e. c. e. r. e. q. u. i. a. s. o. l. u. n. t.
c. o. m. m. o. d. i. i. l. l. i. s. e. p. u. n. d. o. v. i. d. o. i. n. t. e. n. e. n. t. p. a. t. i. n.
e. l. i. q. u. i. d. a. d. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. e. d. g. e. n. t. e. r. e. s. i. s. t. u. n. t. d. e.
a. l. i. b. e. t. u. b. i. l. i. c. i. s.

X. De specialibus induciarum pactionibus, & quæ inde queri solent.

XI. Induciarum pactionibus ab altera parte ruptis alteram bellum movere posse.

XII. Quid si pæna addita fuerit?

XIII. Privatorum facta quando inducias rumpant.

XIV. In jure commendi extra inducias qualis sumenda interpretatio.

XV. Qui militum nomine veniant.

XVI. Ire, venire, abire, quomodo hic accipienda.

XVII. De extensione ad personas.

XVIII. Ad bona. (ant:

XIX. Comitum & gentis nomine qui veni-

XX. An concessio juris commendi morte extinguatur:

XXI. Quid si data sit donec qui dedit voluerit?

XXII. An securitas & extra territorium debeat.

XXIII. Favor redemptionis captivorum:

XXIV. An lege interdicti redemptio possit, distinctione explicatur.

XXV. Jus in captivum cedi, posse:

XXVI. Posse ab uno pretium pluribus deberi:

XXVII. Conventio an rescindi possit, ob divitias captivi ignoratas.

XXVIII. Quæ bona capti captorem sequantur.

XXIX. An heres pretium debeat distinctione explicatur.

XXX. An redire debeat, qui dimissus est, ut alterum liberet, eo mortuo.

I. c. 2.

Solent & inter bellum à summis potestatibus concedi quædam, ut cum Virgilio & Tacito loquar, belli commercia. Homero *ἡμετέροις*, qualia sunt inducia, commeatu, captivorum redemptio. Inducia sunt conventio, per quam, bello manente, ad tempus bellicis actibus abstinendum est. Bello inquam manente: nam, ut Cicero ait Philippica octava, inter bellum & pacem nihil est medium: & bellum status est nomen, qui potest esse etiam, cum operationes suas non exserit: *Δοκέει ἐνδεχέσθαι καὶ καθευδέν ἔχοντα τὴν δόξαν ἢ ἀπερᾶν* *Δὲ βίβλ.*, ait Aristoteles: fieri potest, ut virtute quis sit peditus, & aut dormiat, aut vitam agat actione vacuam. Idem alibi: *οἱ πόποι & ἀγαλῶσι τὴν Φιλίαν ἀλλῶς, ἀλλὰ τὴν ἐνέργειαν*, non ipsam amicitiam dissolvunt locorum intervalla, sed usum ejus. Andronicus Rhodius: *τὴν ἔξιν ἐνδεχέσθαι* *ὑπάρχον μὲν δόξῃ*: *Habitus esse potest ita, ut nihil operetur.* Eustratius ad sextum Nicomachiorum *ἡ ἔξιν πρὸς τὴν ἀπλῶς διῶμιν ἐντελέχεια λέγει*: *πρὸς ἢ τὴν ἐνέργειαν ἢ παρὰ τὴν διῶμιν, ὡς ἐν τῷ κοιμωμένῳ γεωμέτρῳ γεωμετρία.* *Habitus, potentia simpliciter dicta ratione habita, actus dicitur: ac, ipsi actioni sive exercitio comparatus; vocatur potentia, ut ars mensoria in dormiente mensore.*

* Ut quamvis tacet Hermogenes, cantor tamen atq;
Optimus est modulator: Es Alfenus vaser omni

* Abiecto instrumento artis clausaq; taberna
Sutor erat.

ἡ ἔξιν πρὸς τὴν ἀπλῶς διῶμιν ἐντελέχεια λέγει
Ann. XIV. *ἡ ἔξιν πρὸς τὴν ἀπλῶς διῶμιν ἐντελέχεια λέγει*
hist. III. *ἡ ἔξιν πρὸς τὴν ἀπλῶς διῶμιν ἐντελέχεια λέγει*
IIX. Nic. *ἡ ἔξιν πρὸς τὴν ἀπλῶς διῶμιν ἐντελέχεια λέγει*
c. 2. *ἡ ἔξιν πρὸς τὴν ἀπλῶς διῶμιν ἐντελέχεια λέγει*

L. I. c. I. s. 2.

IIX. Nic.

Horatius I.
Sat. 3.

Ggggg 2

U

Ut quamvis tacet Hermogenes) Seneca de Beneficiis v, c. 21. Est desertus etiam qui tacet.

Abiecto instrumento artis clausaq; taberna
Sutor erat.)

Seneca dicto jam loco: Artifex est etiam, cui ad exercendam artem instrumenta non suppetunt.

†††

Inducia (sunt conventio) Optimè Dn. Zigler. conventionem super induciarum feriis ab ipsis feriis discernit. Obstat quidem, inter bellum & pacem nihil esse medium; E. sequi, quod inducia prater conventionem aliquam tempore belli factam nihil aliud denotent. Veruntamen omninò medium perspicimus, ipsas nimirum ferias induciarum, de quibus hac vice sumus locuti.

2. Sic ergo, ut & Gellius dixit, non pax est inducia: bellum enim manet, pugna cessat. Et in Panegyrico Latini Pacati legimus: inducia bella suspendebant. Quod eo dico, ut sciamus, si quid convenit, ut belli tempore valeat, id per inducias quoque valeat, nisi manifeste appareat, non statum spectari, sed ipsas functiones. Contra, si quid de pace dictum erit, id induciarum tempore locum non habebit: quamquam Virgilius pacem sequestram dixit, Servius ad eum locum pacem temporalem, ut & Thucydides Scholiastes ἐπιλήλυσε πόλεμον ὁδύσσειαν. Varro pacem castrorum, paucorum dierum, quæ omnes sunt non definitiones, sed delineationes quædam, exque figuratæ. Quæ illis & illa Varronis, qui cum inducias dixit bellorum ferias, potuerat & belli somnum dicere. Sic & ipsas forenses ferias pacem vocavit Papinius: & somnum Aristoteles vinculum sensuum, quo exemplo & inducias belli vinculum recte dixeris.

3. In M. Varronis autem expositione, quam & Donatus sequitur, hoc recte reprehendit Gellius, quod paucos dies adjecit, ostendens, solere & in horas dari, addam ego, & in annos etiam viginti, triginta, quadraginta, etiam centum: quarum apud Livium exempla, quæ & illam Pauli Jurisconsulti definitionem redarguunt: Inducia sunt, cum in breve & in præsens tempus convenit, ne invicem se laceessant.

4. Fieri tamen poterit, ut si appareat, alicuius conventionis rationem unicam & per se moventem infolidum fuisse cessationem actuum bellicorum, ut tunc quod de pacis tempore dictum est, per inducias valeat, non ex vi, sed ex mentis certa collectione, de qua alibi egimus.

II. Videtur autem induciarum nomen non ab eo, quod Gellius vult, inde uti jam, nec ab eodem, id est introgressu, ut Opilius voluit, venisse, sed quod inde, id est à certo tempore, ortum sit, quomodo ἐκ τινος Græci vocant. Apparet enim etiam ex Gellio & Opilio, veteribus per e, non per c, literam scriptum hoc nomen, quod nunc pluraliter profertur, olim haud dubio

Ad Ter. Eyn.
Act. I, Sc. I.

Lib. I, c. 21.

L. 19. Postliminiū. §. 1. D. de Captivis.

L. II. c. 16. §. 20.

Gell. XIX, c. IIX.

205 dicitur paucos
in induciis

[illegible]

dubio etiam singulariter. Vetus scriptura fuit indoitia; nam otium tunc otium enunciant à verbo oiti, quod nunc uti dicimus, * sicut ex pœna (nunc pœnam scribimus) fit punio, & ex Poino (qui nunc Pœnus) fit Punicus. Sicut autem ex eo, quod est ostia, ostiorum, factum est nomen * Ostia Ostia: sic ex indoitia indoitorum, factum est indoitia, indoitiæ; deinde induitia, cuius, ut dixi, plurale nunc tantum in usu est; olim, ut Gellius monuit, etiam unitatis numero enuntiabatur. non longe ab Donatus, cum inducias dictas vult, quod in dies otium præbeant. Sunt ergo inducia in bello otium, non pax: itaque accurate loquuntur historici, qui narrant, sæpe pacem negatam, inducias datas.

d. loco. Ad
Ter. Eyn.
Liv. Plut.
Justin.

Sicut ex pœna (nunc pœnam scribimus) fit punio) vide Servium in X. Æneidos ad vocem mœrorum.

Ostia Ostia) Et ex ostrea, ostreorum, factum est ostrea, ostrea: (b)

Angel. L. 27. si
unus. §. i. D.
de Pactis.
Mart. Laud.
q. 29.

III. Quare nec nova indictione opus erit: nam, sublato impedimento temporali, ipso iure se exferit status belli, non mortuus, sed sopitus, ut dominum & patria potestas in eo, qui à furore convalescit. Legimus tamen apud Livium, ex fecialium sententia finitis induciis indictum bellum: sed nimirum istis non necessariis cautionibus ostendere veteres Romani voluerunt, quantopere pacem affarent, & quam iusti de causis in arma traherentur. Inquit hoc ipse Livius; Cum Vespentibus nuper acie dimicatum ad Nomentum & Fidenas fuerat, inducieque inde, non pax facta, quarum & dies exierat, & antequam diem rebellaverant: missi tamen feciales, nec eorum, cum more patrum iurati repeterent res, verba sunt audita.

notus, ut pœnas
conditores
Lib. IV. ubi nages
hodie, ubi non
fuerit.

IV. 1. Tempus induciis ascribi solet aut continuum, ut in centum dies, aut cum designatione termini, ut usque calendas Martias. In priori ad momenta temporum facienda est numeratio: id enim naturæ convenit. nam quæ sit ad civiles dies computatio, ex legibus aut populorum moribus venit. In altero genere dubitari solet, utrum ad quem diem, aut mensem, aut annum dictum est duraturas inducias, in dies, mensis, annus exclusus an comprehensus intelligatur?

2. Certe in rebus naturalibus duo sunt terminorum genera, intra rem, ut cutis terminus est corporis; extra rem, ut flumen terminus est terræ. Ad utrumque hunc modum, etiam quæ voluntate constituuntur, termini constitui possunt. Magis autem naturale videtur, * ut terminus sumatur, qui pars sit rei: πέρης λέγετο τὸ ἔχατον ἐκείνου, terminus dicitur, quod ultimum cuiusque est, inquit Aristoteles: nec usus repugnat. si quis sic dixerit, ut intra diem mortis ejus aliquid fiat, ipse quoque dies, quo quis mortuus est, numeratur. Prædixerat Cæsari Spuria periculum, quod non ultra Idus Martias proferretur. Interpellatus ipsis Idibus, dixit, * venisse quidem, sed non præterisse. Quare

L. 134. annicus
lus. D. de Verbor. Signif.

Met. v. 17. L.
133. si quis. D.
de Verb. sign.

Suet. in Cæs. 5.

Ggggg 3

re

re multo magis sumenda est hæc interpretatio, ubi temporis productio favo-
rem in se habet, ut in induciis, quæ humano sanguini parciunt.

Ut terminus sumatur, qui pars sit rei) Baldus de Statutis, in verbo usque,
 Bartolus in L. Patronus 35. D. de Legatis III. & L. 12. Nuptæ. D. de Senatoribus,
 Archidiaconus in c. 1. Ecclesiæ. XIII. q. 1. Hieron. de Monte, Libro de Finibus c. 23.
 Venisse quidem, sed non præterisse) Dion: πάρεστιν, ἔδέπω) παρελήλυθεν,
 Appianus: πάρεστιν αἱ Εἰδί, ἀλλ' ἔ' παρελήλυθαι.

3. At vero, à quo die mensura aliqua temporis incipere dicitur, is dies

*multa videtur. ancluz natio est
enitum unum
maxima pars
sed vocula. ut. d. 17. Illud obiter addam, inducias, & siquid est simile, ipsos contrahentes
statim obligare, ex quo actus absolutus est: at subditos utrinque obligari
incipere, ubi inducia acceperunt formam legis, cui inest exterior quædam
publicatio: quæ facta, statim quidem incipit habere vim obligandi subditos,
sed ex vis, si publicatio uno tantum loco facta sit, non per omnem ditionem
eodem momento se exerit, sed per tempus sufficiens ad perficiendam ad sin-
gula loca portitiam. Quare si quid interea à subditis contra inducias factum
sit, ipse à penis immunis erunt, * nec tamen eo minus contrahentes damnum
resarcire debebunt.*

Bart. L. O-
mnes populi.
9. de J. & J.
Pan. c. 2. de
Const. & ib.
Fel. n. 7.

Nec, tamen eo minus contrahentes damnum resarcire debebunt) Ut de Scio-
ne apud Thucydidem IV. Defendi itaq; non potest, quod ab Hispanis in Ita-
lia factum narrat Mariana XXIX, 7.

VI. 1. Quantum per inducias liceat, quantum non liceat, ex ipsa defini-
tione datur intelligi. Illiciti enim sunt omnes actus bellici, siue in personas,
siue in res; id est, quicquid vi sit adversus hostem: id enim omne per inducia-
rum tempus fit contra jus gentium, ut in concione ad milites loquitur L. At-
miliius apud Livium.

2. Etiam quæ res hostium casu aliquo ad nos pervenerunt, ex reddenda
erunt, etiam si ante nostram fuissent: quia quod jus externum attinet, ex quo
hæc diiudicanda sunt, ipsorum sunt facta; Et hoc est, quod ait Paulus
jurisconsultus, induciarum tempore postliminium non esse, quia postli-
minium requirit, ut antecedar jus bello capiendi: quod per inducias non
est.

3. Ire & redire ultro citroque, sed eo patratu, qui periculum nullum offen-
det, licet. Notatum hoc à Servio ad illud Maronis, Mixtiq; impune Latini,
ubi et hoc narrat, obfessa urbe à Tarquinio inter Porcennam & Romanos, fa-
ctis in arctis induciis, cum ludi Circenses in urbe celebrarentur, ingressos hostium du-
ces curuli certamine contendisse, & victores coronatos.

*longe in arctis induciis, cum ludi Circenses in urbe celebrarentur, ingressos hostium du-
ces curuli certamine contendisse, & victores coronatos.*

§. 5. (a) publicatio enim est forma omnibus
actibus socialibus juris n. externa et
interiora publicatio est per publicos
homines. art. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

§. 5. (b) hoc fructus dictum non sunt que
vita, sed sunt familiae, quae in
tunc si quis in familiae, quae in
rebus causam alteri aliquid quodammodo
utis causas novam fructus tantum
nulla n. hic cooperationem ex loco
quibus impossibile sunt quibus
inducias faceret esse, n.

§. 5. n. 3. (c) quo n. capite Stenabergii
gubernationis Hanseatis turce et anti.
erant novitas ad publicitatem mortuos.
ingratum quo est omnes et castris.
et in rebus nite tantum. et
venierant et castris, et
quod unum potuerit

S. 7. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴

[illegible]

A Servio) ad XI. *Aeneidos*.

VII. Interius recedere cum exercitu, quod Philippum fecisse legimus apud Livium, cum induciis non pignat: nec reficere moenia, nec militem conscribere. * nisi quid specialius convenerit.

Lib. XXXI.
Frontinus L.
II. c. 13.

Nisi quid specialius convenerit) ut apud Purutam lib. III.

IIX. 1. Corruptis hostium praefidiis loca invadere, quae ipsi tenebant, *talis est, quae la tenebantur* *haud dubie contra inducias est. talis enim acquisitio iusta esse non potest, nisi ex iure belli.* *Idem habendum, si qui subditi deficere ad hostem velint.* *Exemplum est apud Livium, lib. XIII. Coronae & Haliartii, favore quodam insitit in reges, legatos in Macedoniam miserunt praesidium petentes, quo se adversus impotentem superbiam Thebanorum tueri possint. Cui legationi responsum ab rege est, praesidium se, ob inducias cum Romanis factis, mittere non posse.* Apud Thucydidem libro quarto Brasidas Mendam civitatem ab Atheniensibus ad Lacedaemonios deficientem induciarum tempore recipit: sed additur excusatio, quia habebat, quae ipse vicissim Athenienses crimineretur.

2. Derelicta sane occupare licet, dum vere derelicta, id est eo animo, ne amplius sint, quorum fuerant; non si incustodita, sive custodia ante inducias, sive post inducias, omissa sit. *dominium enim manens iniustum facit alterius possessionem, quo refellitur Belisarii adversus Gothos cavillatio, qui tali obtentu * loca praefidiis nudata per inducias invaserat.*

Proc. II.
Goth.

Loca praefidiis nudata) Portum, Centum cellas, Albanum.

IX. 1. Quaeritur, an qui vi maiore impeditus, quo minus recederet, intra fines hosticos deprehenditur, postquam exierint induciae, ius redeundi habeat? *Si ius externum gentium respicimus, non dubito, quin hic par sit ei, qui cum in pace venisset, bello repente exorto inter hostes facto suo deprehenditur, quem captivum manere ad pacem usque, supra notavimus; neque iustitia interna deest, quatenus bona & actiones hostium pro debito civitatis obligantur, & in solutum capiuntur: nec magis hic, quod quaeratur, habet, quam tot alii innocentes, in quos bellorum mala revidunt.*

Lib. III. c. 9.

2. Nec, quae de commissi causa circa merces traquantur, adferri huc debent. nec, quod apud Ciceronem est de Inventionem secundo, de nave rostrata vi ventorum in portum delata, quam ex lege quaestor publicari volebat. Ibi enim vis major a poena liberat; hic proprie de poena non agitur, sed de jure, quod certo tantum tempore interquiescebat. Tamen, quin talem remittere benignius, quam & generosius sit, nullam habet dubitationem.

L. 15. Caesar. L.
16. Interdum.
S. si propter. 8.
D. de Publican. & Vectigalib.

X. Sunt & quaedam per inducias illicita, ob specialem conventionis natu.

hinc, privilegia nullum tamen punit

naturam: ut si tantum sepeliendorum hominum causa data sint inducie, nihil erit immutandum; sic, * si obfessis data inducie, tantum ne oppugnentur, jam auxilia & commeatus admittere non licebit, nam cum tales inducie alteri partium profint, non debent interim eius, qui dedit, causam duriores facere. Interdum & convenit, ne commeare liceat, * Interdum personis ca-
in nona causa hostium d. 7.
Res omnia p. mul-
tares bellis auctur
ad causam al-
terius ad movenda
hostes p. mul-
tares enim cum p.
omni iure alteri
is quod clarum videtur non sunt exteriora

Si obfessis data inducia tantum ne oppugnentur) ut à Totilia Neapolitanis apud Procopium.

Interdum personis cavetur, non & rebus) Vide c. significavit. XI. De Judæis. De induciis cum exceptione locorum exempla habes apud Procopium & Menandrum Protectorem.

XI. Si fides induciarum à parte altera rumpatur, quoniam læso liberum sit, etiam sine indictione ad arma venire, frustra dubitatur, nam capita conventionis insunt conventioni per modum conditionis, ut paulo ante diximus. Reperias quidem in historiis exempla eorum, qui sustinuerint in finem induciarum: Sed & bellum illatum Hetruscis & aliis, quod contra inducias fecissent, legas: quæ diversitas argumento est, ius ita esse, ut dicimus, sed eo iure uti vel non uti, in arbitrio esse ejus, qui læsus est.

XII. Illud constat, si poena conventa poscitur & persolvitur ab eo, qui contra fecit, iam bellandi ius non esse. Ideo enim poena solvitur, ut cetera salva maneant. Et contra, si bellum moveatur, recessum à poena censei debet, quando optio data est.

XIII. Privata tamen facta non rumpunt inducias, nisi publicus actus accedat, puta imperii aut regni habitationis, quæ etiam intelligitur accedere, si qui deliquerint, nec puniantur nec dedantur: si non reddantur res.

XIV. Ius commeandi extra inducias privilegium quoddam est, quare in ejus interpretatione sequenda sunt, quæ de privilegiis traduntur. Est autem hoc privilegium neque tertio noxium, neque danti admodum grave: ideo intra verborum proprietatem laxa magis, quam stricta interpretatio admittenda est, cogere magis, si non petenti datum beneficium, sed ultro oblatum sit: multoque magis, si, ultra privatam, publica quædam utilitas in negotio vertatur. Rejicienda ergo stricta interpretatio, etiam quam ferunt verba, nisi alioqui absurdum aliquod sequeretur, aut eo ducantur probabiles admodum voluntatis conjectura. Contra vero etiam extra proprietatem laxior interpretatio locum habebit, ut simile absurdum vitetur, aut ex valde urgentibus conjecturis.

XV. Hinc

Libro hoc.

c. 19. §. 14. &

19. & 20. §. 38.

Liv. L. 9. & 11.

I. c. 11. L. 2.

c. 20. §. 30.

Vide supra L.

II. c. 16. §. 12.

Can. in c. 7.

eum in cun-

ctis. §. cum

vero. de Ele-

ction.

§ 22. a) poena a superioribus proferitur
bellum inter partes locum habet et quia
poena et bellum non fit effectus, non
quodammodo, sed quod eadem res fit qui
poenas inter vim coercendi habet.
patet a. n. poenam nullam fit vox co-
ercendi non quam etiam qui coere
n debet in poenitentiam bene possit.
Hanc poenam inter poenas contra viros
civiles, ut n. Gallia ad poenam
propter rebellionem, quibus eos poena possit.
b) nec vero, hoc poenam contra reges
Gallia sed quia in illi poenam pro
inter rebellionem poenam. c) poenam
propter rebellionem poenam. d) poenam
propter rebellionem poenam. e) poenam
propter rebellionem poenam. f) poenam
propter rebellionem poenam. g) poenam
propter rebellionem poenam. h) poenam
propter rebellionem poenam. i) poenam
propter rebellionem poenam. j) poenam
propter rebellionem poenam. k) poenam
propter rebellionem poenam. l) poenam
propter rebellionem poenam. m) poenam
propter rebellionem poenam. n) poenam
propter rebellionem poenam. o) poenam
propter rebellionem poenam. p) poenam
propter rebellionem poenam. q) poenam
propter rebellionem poenam. r) poenam
propter rebellionem poenam. s) poenam
propter rebellionem poenam. t) poenam
propter rebellionem poenam. u) poenam
propter rebellionem poenam. v) poenam
propter rebellionem poenam. w) poenam
propter rebellionem poenam. x) poenam
propter rebellionem poenam. y) poenam
propter rebellionem poenam. z) poenam
propter rebellionem poenam.

est. utroque ultra contenta minime
dignitas negotata et benedicta. ca.
tra hanc autem rationem vix potest
quod privilegia talia data fuisse. Certe
nos talis quia va potestate honorum fue-
rante sua vixi privilegium in talibus ex-
istit. Sed capta non potest quia sapientia.
Sed ratione probatur. S. g. Sed vixi ratione
videtur est. quod malitiam aspernitur
hoc hoc. Quod interde mortis capta
hic ad deponem datus obtulerunt

§ 21 (a) Hoc asione. a Moralibus ita offer-
tur nullam mutationem. proinde, et
tionem aduati quia probatque rationem.
Mabum. vixi. S. g. Sed vixi rationem
irrabilitas. S. g. Sed vixi rationem
gruit

XV. Hinc colligimus, datum militibus commeatum non ad medios tantum, sed & summos duces porrigi: quia verbi proprietates admittit eam significationem, quamquam est & alia strictior. Sic nomine clericorum venit episcopus. Etiam qui in classibus sunt nautæ, milites intelliguntur, & omnes omnino, qui sacramentum dixerunt.

L. i. §. r. D. de Bon. Poss. ex test. mil.
† L. II. c. xvi. §.

XVI. 1. In tuto cautum & de reditu censetur, † non hoc ex vi verbi, sed ut absurdum vitetur: neque enim inutile esse beneficium debet. Et abitus tutus intelligendus, usque dum eo pervenerit, ubi in tuto sit. unde * Alexandri fides accusata, qui, quibus abitus indulserat, eos in ipso itinere iussit interfici.

Diod. Sic. Lib. XVII.

Alexandri fides accusata) Plutarchus: καὶ τὰ τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις διὰ τὰ ἄλλα νομιμῶς καὶ βασιλικῶς πολεμήσαντες ὡς κηλὶς προσέειπεν. *Hec velut macula adhesit bellis actionibus regis cetera in bello agere & iuste & regaliter soliti.* Simile factum Bajazetis contra Vidynenses in Servia habes apud Leunclavium lib. VI.

2. At cui abire datum, non & redire: sed nec, cui venire concessum est, mittere poterit: nec contra: sunt enim hæc diversa, nec extra verba expansari ratio cogit: ita tamen, ut error, etsi ius non det, à pœna certe, si qua adiecta est, relevet. Sed & cui venire permissum est, semel veniet, non iterum, nisi temporis adiectio aliam suppeditet conjecturam.

XVII. Pater filius, uxor virum non sequitur aliter, quam in iure commorandi, nam morari solemus cum familia, peregrinari sine ea. Famulus tamen unus aut alter, etiam si expressus non sit, comprehensus censetur in eo, quem sine tali comitatu ire indecorum foret, nam qui aliquid concedit, concedit, quæ necessario sequuntur, necessitas autem hic moraliter intelligenda est.

L. penult. D. de Precario.

Abbas c. r. o. quam sic. de Judæis.

XVIII. Similiter bona non quævis comprehenduntur, sed quæ solita sunt ad iter assumi.

XIX. Expressio comitum nomine non sunt intelligendi hi, quorum causa magis est odiosa, quam ipsius, cui prospicitur. Tales sunt piratæ, latrones, transfugæ, desertores. Gentis expressum nomen in comitibus satis ostendit facultatem ad alios non porrigi.

XX. Ius commendi cum veniat ex vi potestatis, in dubio non extinguitur morte concedentis, secundum ea, quæ alibi diximus de Regum & aliorum imperantium beneficiis.

Lib. II. c. 14. §. 13. seq.

XXI. Disputari solet de eo, quod dictum est in hunc modum, quam diu voluerit. Et verior est sententia eorum, qui existimant durare beneficium tale, etiam si novus volendi actus non intercedat, quia durare in dubio præsumitur, quod ad iuris effectum sufficit: * non enim, ubi is, qui concessit,

H h h h h

de

D. 25. a) quia Barbari iura humana maxime
opprimat, nostro scilicet, rationis, a Belgis
^{cubusque} usque illa pervenit ad Francos, et
aliquando ibi et Tartaris, S. 17.

§. 14. *6* inferiorum, eam nihilominus Cede-
re et quiescere in eadem ceteris. *9* re-
ligionis Christianae quam naturae con-
veniret ut in hoc mundo saltem se
civem non parat quidem in facto
per omnia charitatis.

§. 26. (a) ²⁰ si fides tantum fuerit.
 si p^{re}dicto. noⁿ est tione et alⁱ aliⁱ q^{ui}
 tunc capitur an eis fide capto^r et
 negatur statum etiam captivitas
 admodum mutatur utroq^{ue} q^{ui}roⁿ ca.
 si aut potest q^{ui} ex p^{re}dicto Elector
 Brandenburgis in Electus an re.
 gem p^{re}dicti fons martium non q^{ui}
 de eis captivitas d^{ic}tum omni^{um} n.
 tantum ab Electore p^{re}dicto.

§. 24. (b) nullum n. aliud acquirit oia
 Electum, h. e. q^{ui} varietas est et
 ut innotescit p^{re}dicto §. 5. h. 5. n^oq^{ue}
 captivitas tenetur q^{ui} secum habet
 in iure nam. legibus p^{re}dictis
 victor in per injuriam p^{re}dictis in.
 velut ex. c. 9. §. 4. n. 2. et o. 9. a
 10. n. 3. intelligo vero h^{ic} de p^{re}dicto
 interno, alio^{quin} de p^{re}dicto etiam non ca.
 h. 2. c. 4. q^{ui} tamen inter d^{ic}tos ca.
 ut p^{re}dicto interno et quidem illi
 natus q^{ui} ex p^{re}dictis a p^{re}dictis
 in bello.

L. II. c. XI. §. 22
& XV. §. 16.
Hoc Libro c.
XX. §. 58.

L. 5. naturalis.
§. 1. de Præsc.
verb. L. ult. D.
de Cond. ob
caus. dati.

XXX. Proponitur & illud, an in carcerem redire debeat, qui dimissus est sub pacto, ut faceret dimitti alterum, qui factum morte præveniret. Diximus alibi, factum tertii liberaliter promissum satis impleri, si nihil omittitur ex parte promissoris: at in oneroso obligari promissorem ad id, quod tantundem valet. Sic ergo in propofita quaestione non tenebitur quidem, dimissus reddere se custodiam; neque enim id conventum fuit, neque tacite. Atque intelligi patitur favor libertatis, neque debet lucrifacere libertatem: * sed eius, quod præstare non potest, æstimationem præstabit. Hoc enim naturali simplicitati congruentius, quam quæ in actione de præscriptis verbis & de conditione ob causam dati causa non secuta Romani juris interpretes tradunt.

Sed eius, quod præstare non potest, æstimationem præstabit) id non fecit Paulus Balonius ea lege dimissus, ut Carvajalium restitueret libertati, qui Carvajalius, antequam liberaretur, mortuus fuit: quo nomine reprehendit Balonium Mariana libro XXX. Sed facti speciem paulo aliter narrat Paruta libro II.

CAPUT XXII.

De fide minorum potestatum in bello.

I. Ducum genera.

II. Quatenus eorum pactio obliget summam potestatem:

III. Aut occasionem obligationi det.

IV. Quid si factum quid contra mandatum? ubi distinctiones adhibentur.

V. An tali casu pars altera obligetur.

VI. Quid belli duces aut magistratus possint circa inferiores se, aut pro iisdem.

VII. Pacem facere ducum non esse.

II. An inducias dare, distinguuntur.

IX. Quæ securitas personarum, quæ res ab ipsis concedi possint.

X. Strictè interpretanda talia pacta, et quare?

XI. Quomodo interpretanda ceditio a duce accepta.

XII. Quomodo cautio, si regi aut populo visum fuerit.

XIII. Quomodo promissum de oppido tradendo.

I.

L. 5. conventionum.
§. 1. de Pactis.
† L. II. c. XV. §.
1. L. 3. c. 20. §. 1.
Lib. IV.
Comm. III.

Inter publicas conventiones Ulpianus & hanc speciem posuit, † quoties inter se duces belli quedam paciscuntur. Nos diximus post fidem datam à summis potestatibus, agendum & de ea, quam dant minores inter se aut alijs: siue minores illi summis sint proximi, quales sunt duces excellentèr dicti, de quibus illud Livii capiendum: Nec ducem novimus, nisi cuius auspicio bellum geritur: siue longius remoti, quos sic distinguit Cæsar: alie sunt legati pariter, alie Imperatoris. Alter agere ad præscriptum, alter libere ad summam rerum consilium debet.

II. Et